
Tutkielman aiheena on selektiivisten serotoniinin takaisinoton estäjien (SSRI) haittavaikutukset, joista pääasiassa keskityttiin kahteen lääkeaineeseen, essitalopraamiin ja sitalopraamiin. Näiden lääkkeiden käyttö on lisääntynyt huomattavasti viime vuosikymmeninä lähinnä masennuksen ja muiden psyykkisten sairauksien hoidossa, joten niiden yleisyyden takia katsottiin aiheelliseksi tehdä kirjallisuuskatsaus näiden lääkkeiden haittavaikutuksista ja tehokkuudesta. Tieto pohjautuu viimeaikaisiin meta-analyyseihin, katsausartikkeleihin ja lääketutkimuksiin. Tavoitteena oli selvittää haittavaikutusten yleisyyttä ja vakavuutta, sekä niiden vaikutuksista eri potilasryhmiin, kuten esimerkiksi ikääntyneet tai lääkehoidon aikana raskaana olevat henkilöt.

Tiedonhaussa käytettiin ulkomaalaisia tietokantoja (PubMed / Medline ja Cochrane Library) ja kotimaista (Medic) tietokantaa. Haut rajattiin niin, että saatiin katsausartikkeleita ja meta-analyysejä 2010-luvulta. Näiden lähteinä oli kuitenkin käytetty materiaalia alkaen 1990-luvulta nykyhetkeen, mutta pääasiassa 2000-luvun aineisto valikoitui tähän kirjalliseen työhön. Merkittävimmät lähteet olivat Garnock-Jones ym. (2010), sekä Crawford ym. (2014), näiden laajojen aineistojen perusteella. Lähteet sisälsivät laajasti tietoa essitalopraamin ja sitalopraamin haittavaikutuksista ja niiden yleisyydestä ja vakavuudesta. Hakutulosten parantamiseksi konsultoitii Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan informaatikkoja keväällä 2015, pakollisen tiedonhaunopetuksen yhteydessä.

Sitalopraami tuli markkinoille 1990-luvun lopulla ja essitalopraami 2000-luvun alussa. Nämä kuten muutki SSRI-lääkkeet ovat hyvin pitkälle syrjäyttäneet vanhemmat psyykkisissä sairauksissa käytetyt lääkkeet, kuten trisykliset masennuslääkkeet (TCA) ja monoamiinioksidaasi-estäjät (MAO-estäjät). SSRI-lääkkeet ovat paremmin siedettyjä, sekä niillä on vähemmän haittavaikutuksia ja mahdolliset haittavaikutukset ovat lievempiä, kuin trisyklisillä masennuslääkkeellä ja MAO-estäjillä. Kuitenkin SSRI-lääkkeiden riskiryhmän potilailla tulee ottaa huomioon erityisesti heitä koskevat mahdolliset haittavaikutukset, sekä seurata tarkkaan heidän tilannettaan lääkehoidon aikana.